

Bäckeskolan

Heli Kittilä

heli.kittila@bengtsfors.se

Antagen av

Rektor

Plan för likabehandling, mot diskriminering och kränkande behandling BÄCKESKOLAN läsår 2023/2024

Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem

Inledning

Planen syftar till att tydliggöra hur ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra kränkningar, trakasserier och diskriminering ser ut på Bäckeskolan. Planen avser att tydliggöra ansvarsnivåerna och förtydliga kraven på insatser på olika nivåer.

Grundläggande för all verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem är alla människors lika värde, med jämställdhet och solidaritet mellan människor, vilket ska komma till uttryck i all utbildning och undervisning. Uppdraget är nollvision och innebär att ingen elev ska uppleva sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad i våra verksamheter.

Planen grundar sig på:

- Skollagen 2010:800; 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling
- FN:s barnkonvention
- Diskrimineringslagen 2008:567
- Arbetsmiljölagen 2011:741

Varje verksamhet ska årligen upprätta en likabehandlingsplan enligt Diskrimineringslagen 3 kap 16 § och en årlig plan mot kränkande behandling enligt Skollagen 6 kap 8 §. På Bäckeskolan integreras båda dessa planer i en årlig likabehandlingsplan som upprättas i början av varje läsår då även föregående års plan och åtgärder utvärderas. Vid utvärderingen och upprättandet av planen ska elever, vårdnadshavare och personal ha inflytande.

Se även bilaga med utdrag ur Skollagen 2010:800, 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling i slutet av detta dokument.

Alla elever ska känna sig trygga på Bäckeskolan

Skolan arbetar aktivt för att förebygga alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Målsättningen är att inga kränkningar ska inträffa, varken mellan elever, mellan personal och elever eller mellan vuxna på skolan. Skolan arbetar aktivt för att främja lika rättigheter och möjligheter för de elever som ingår i Bäckeskolans verksamhet. Det ingår i det främjande arbetet att skapa ett klimat där alla barns och elevers olikheter är en tillgång som berikar samvaro, lärande och utveckling. Klimatet i verksamheten ska signalera att alla är accepterade som de är.

Lagen omfattar handlingar mellan elever och mellan personal och elever. Elevernas arbetsmiljö regleras även i arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen. Där jämsställs elever i stor utsträckning med arbetstagare. Avsikten är att elever och personal i skolan ska ha en god fysisk, psykisk och social arbetsmiljö. När det gäller barns kränkande eller diskriminerande handlingar mot personal är det arbetsmiljölagen som träder i kraft.

Definitioner

Diskriminering – är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling utifrån de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- sexuell läggning,
- funktionsnedsättning eller
- ålder.

Direkt diskriminering – ett barn missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna som lagen omfattar. Kan till exempel vara om en elev inte kan följa med klassen på en aktivitet på grund av att hon/han sitter i rullstol (funktionsnedsättning).

Indirekt diskriminering – ett barn missgynnas genom att en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt, som framstår som neutralt men som i praktiken får en diskriminerande effekt, tillämpas. Ett exempel kan vara att två pojkar inte kan anmäla sig som ett par till skolbalen därför att reglerna säger att det bara är tillåtet att anmäla sig som pojke och flicka (kön).

Trakasserier – ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling – ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns värdighet.

Mobbning – Begreppet förekommer inte i författningarna. Mobbing förutsätter enligt vedertagna definitioner att kränkningar upprepas vid flera tillfällen och har ett ont uppsåt. Genom att fokusera på trakasserier och kränkningar inskräper lagen att även enstaka kränkningar är oacceptabla.

Ovanstående företeelser kan ske både fysiskt (IRL) men också virtuellt via t ex mobiltelefoner, datorer och uttryckas genom sms, e- post eller i chattar.

Planens innehåll

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har sin utgångspunkt i Skolverkets allmänna råd och innehåller följande delar:

1. En plan för det förebyggande arbetet med att främja likabehandling och motverka alla former av diskriminering och annan kränkande behandling
2. En handlingsplan för akuta åtgärder som beskriver rutiner, uppföljning, dokumentation och ansvarsfördelning
3. En plan för förankringsprocess bland barn, personal och vårdnadshavare
4. En plan för personalens kompetensutveckling, uppföljning och åtgärder
5. Utvärdering och uppföljning av föregående års plan

1. Förebyggande arbete

Bäckeskolans målsättning:

- Att all personal arbetar för en skola för alla utifrån ett inkluderande perspektiv där alla elever känner delaktighet och gemenskap i klassen
- Att alla elever känner trygghet, arbetsglädje och framtidstro
- Att handleda skolans elever att ta ansvar för sina handlingar och tankar
- Att utveckla elevernas förmåga att kunna förutse konsekvenserna av sina handlingar
- Att vidareutveckla alla former av insatser mot all sorts kränkande behandling
- Att elevinflytande på skolan ska utvecklas så att alla elever har en reell möjlighet att känna ansvar, känna delaktighet och kunna påverka sin utbildningssituation

Så här arbetar vi på Bäckeskolan:

- Vi arbetar aktivt med våra policydokument och handlingsplaner
- Vi visar glädje över andras framgång och ger varandra positiv bekräftelse.
- Vi arbetar medvetet för att skilja på person och handling för att stärka självkänsla och identitet.
- Vi tar som personal ansvar för att hitta kompromisser och lösningar i konfliktsituationer, när eleverna själva inte klarar av det.
- Vi ger eleverna möjlighet att ta ansvar i vardagen.
- Vi arbetar kontinuerligt i vardagen med att ge eleverna redskap för att värna sig själv och andra.
- Vi bedriver rådsverksamhet, t ex klassråd, skolråd och matråd.
- Vi bedriver relationsfrämjande aktiviteter inom klassens ram och som skola.
- Vi ser till att elevhälsans personal arbetar aktivt för att vara synliga och kända för alla elever och tvärt om, att alla elever är kända för dem.
- Vi har vuxna närvarande och aktiva som rastvärdar utomhus med syfte att stödja god samvaro.
- Vi tillämpar fasta matplatser i matsalen och klassrummet.

Kartläggningsmetoder, exempel:

- De vardagliga samtalen med eleven
- Personalens observationer i vardagen
- Vid behov på individnivå av elevhälsans professioner
- Lokala elevhälsoteamets regelbundna möten
- Klassråd

- Skolrådet träffas två gånger per termin
- Personalens arbetsplatsträffar
- Utvecklingssamtal
- Föräldramöten
- Skolenkät i alla klasser årligen.

2. Handlingsplan för akuta åtgärder

Den som upplever sig ha blivit kränkt har rätt att bli tagen på allvar. Trakasserier och kränkande behandling ska över huvud taget inte förekomma och det är upplevelsen hos den som blir utsatt som är grund för att en utredning ska göras. Klassläraren samt personalen på fritidshemmet är den som finns närmast klassen och som har den vardagliga kontakten med eleverna och deras vårdnadshavare. När begreppet ”personal” används nedan avser det klassläraren alternativt personal på fritidshemmet.

Vid misstanke om att elev kränker annan elev/andra elever

- Personalen närmast eleven har ansvar för att vidta åtgärder kring och dokumentera händelsen. Detta sker genom samtal med de inblandade som får beskriva sin bild av det inträffade. Vid behov genomförs samtal enskilt med varje inblandad elev.
- Personalen uppmanar de inblandade eleverna att berätta hemma om händelsen
- Personalen kontaktar samma dag de inblandade elevernas vårdnadshavare och informerar om vad som har hänt
- Kort dokumentation av händelsen ska göras genom blanketten i bilaga 3. Ansvarig för detta är den personal som bevittnat händelsen.
- Rektor informeras omedelbart av ansvarig personal om händelsen.
- Rektor utreder, efter att ha tagit del av dokumentationen, om kränkning inträffat.
- Uppföljning av händelsen sker vid lämplig tidpunkt någon vecka eller några veckor senare.
- Vid vissa allvarliga fall kan externa åtgärder vidtas.
- Huvudmannen informeras via utbildningschef omgående, dvs samma dag så fort en utredning om kränkande behandling inletts.

Vid misstanke om att personal kränker elev

- Det är all personals ansvar att hjälpas åt för att förhindra att personal kränker elev.
- Den som får kännedom om eller själv iakttar någon kränka en elev ingriper, t ex genom att fråga ”Vad är det som händer?”. Det avbryter handlingen och ger en signal till de inblandade att man har uppmärksammat situationen.

- Rektor informeras omedelbart, dvs samma dag, av de inblandade om händelsen och ansvarar för utredningen av kränkningen.
- Uppgiftslämnaren och den utsatte kontaktas av rektor. Rektor bedömer om det är lämpligt att den utsatte själv, klasslärare eller rektor tar kontakt med förälder och/eller eleven.
- Rektor gör en kartläggning och tar ställning till om ärendet är kränkande behandling eller diskriminering.
- Uppgifterna dokumenteras, diarieförs och arkiveras enligt kommunens mall.
- Vid vissa allvarliga fall kan externa åtgärder vidtas. I dessa fall ska även huvudmannen informeras omgående.
- Rektor tar ställning till vidare åtgärder.
- Efter en vecka genomförs uppföljningssamtal.
- Bedömning sker om ärendet kan avslutas.
- Om rektor uppges ha kränkt, trakasserat eller diskriminerat en elev är det alltid utbildningschefen som ansvarar för utredningen.

Stöd i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Läraren och personal på fritidshemmet är de som finns närmast eleven och som har den dagliga kontakten med dem och deras vårdnadshavare. Vid behov kopplas ytterligare personer in.

På Bäckeskolan kan följande professioner stötta i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling:

Rektor

Elevhälsan:

Specialpedagog

Skolkurator

Skolsköterska

Skolpsykolog

3. Förankringsprocessen av planen för likabehandling, mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

3 A. Arbetet med att upprätta planen i samverkan med elev och personal

- Personalgruppen går igenom planen mot diskriminering och kränkande behandling på arbetsplatsträffar. Utgångspunkt för detta arbete har varit Skolverkets publikation ”Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda- Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling”, Skollagen i tillämpliga delar samt Läroplanen för grundskolan Lgr 22, kap 1 samt kap 2.1.

- Personalen arbetar kontinuerligt i vardagen med att ge barnen redskap för att värna sig själva och andra. I detta arbete ingår att hålla planen mot diskriminering och kränkande behandling levande.
- Föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas inför varje nytt läsår vilket ger tillfälle att hålla dokumentet och arbetet levande.
- En ny plan upprättas i samband med utvärderingen av den gamla planen.

3 B. Arbetet med att förankra planen hos elevens vårdnadshavare

- Lärarna informerar om planen och dess innehåll på föräldramöten.
- Planen finns tillgänglig på skolan och kommunens hemsida: www.bengtsfors.se.

4. Plan för personalens kompetensutveckling, uppföljning och åtgärder

I dagsläget

- I arbetslagen på arbetslagsträffar och i hela personalgruppen hålls diskussionen om värdegrund och förhållningssätt levande.
- Planen kopplas till Lgr 22 och övriga styrdokument. Rektor ansvarar.
- Nyanställda informeras om planen. Rektor ansvarar.
- Skolans trivselregler utvärderas i slutet av vårterminen
- Kvalitetsredovisning där resultat utvärderas och nya åtgärder dokumenteras

5. Utvärdering och uppföljning

Planen mot diskriminering och kränkande behandling upprättas en gång om året och det sker i samband med tjänstefördelningen och kvalitetsredovisningen inför kommande läsår. Rektor ansvarar.

Nedanstående modell används för arbetet:

Utvärdering av insatser under läsåret

- **Vår målsättning**
 - (högst tre punkter)
- **Så här arbetar vi på Bäckeskolan**
 - (åtgärder för att nå målen)
- **Uppföljningsmetoder**
 - (metoder att följa upp arbetet mot kränkningar mm)

Uppföljning av Bäckeskolans mål och av arbetet läsåret 2022-23

Olika övningar och arbetssätt används i värdegrundsarbetet för att förebygga och förhindra kränkningar. Utgångspunkten är gemensamt överenskomna byggstenar, värdeord som gemenskap, acceptans, trygghet, lugn och ro, respekt, omtanke, samarbete, glädje och ansvar.

- **Så här har vi arbetat på Bäckeskolan**

- Skolans arbetslag planerar för fyra ”Tillsammansdagar” under läsåret för att fördjupa känslan av samhörighet, respekt mm hos eleverna. Dagarna har de gemensamma värdeorden, byggstenarna, som utgångspunkt eller tema för dagarna. Innehåll och syfte för dagarna behöver ses över för att träffa rätt och inte genomföras slentrianmässigt.

Uppföljning:

Målet delvis uppfyllt; de fyra tillsammansdagarna har delvis ersatts med idrottsdagar under läsåret 2022-23 och av arbete med fadderklasser kommande läsår.

- En bank med värdegrundsmaterial fortsätter att skapas, digitalt på google drive samt i skolbiblioteket. Materialet behöver levandegöras, påminnas om.

Uppföljning:

Målet uppfyllt. Material samlas i både google drive och fysiskt i det nya skolbiblioteket.

- Diskussioner om skolans konkreta arbete mot diskriminering och för likabehandling fortsätter att tas upp på föräldramötena och de temamöten som planeras.

Uppföljning:

Målet uppfyllt. En temakväll kring sexualitet, samtycke och relationer samt internetkunskap arrangerades våren 2023.

- Fritidshemspersonalen har i samverkan med övriga skolor i kommunen deltagit i kompetensutveckling i att utveckla utomhusaktiviteter genom SISU- satsning.

Uppföljning:

Målet delvis uppfyllt, personalen försöker tillämpa utlärdade metoder i vardagen. Rastaktiviteterna behöver vidareutvecklas.

- Fritidshemmet fortsätter dela in eleverna, utifrån elevernas intressen, i mindre grupper vid flera tillfällen under veckan. Syftet är utveckla kreativitet och lust att lära, samt samarbete, tillhörighet och trygghet.

Uppföljning:

Målet delvis uppfyllt, gruppindelningar sker när möjlighet finns.

- Bäckeskolans elevhälsa fortsätter att leda likabehandlingsarbetet utifrån ett förebyggande arbete på gruppnivå samt utvärdera tidigare insatser.

Uppföljning:

Målet är uppfyllt genom förebyggande insatser mot kränkningar och risker på nätet och sociala medier. Insatser genomförda både för elever och vårdnadshavare och personal.

Mål för likabehandlingsarbetet, mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2023-24

- Bäckeskolans målsättning
 - Skolans mål är att medvetet jobba förebyggande i våra elevgrupper med värdegrundsarbetet.
 - Arbetet ska ta sin utgångspunkt i del 1 och 2 i läroplanen och i tillämpliga delar i kursplanerna.
 - Vårdnadshavare inkluderas tydligare i det förebyggande arbetet mot kränkningar.
 - Fritidsverksamheten ska arbeta med att öka elevernas delaktighet i verksamheten.

Detta genomför vi genom att:

- Denna plan följs upp och revideras på både APT samt elevhälsans första möten vid läsårsstart. Då uppmärksammas behov av handledning och planering av teman i skolans elevnära arbete och/ eller i föreläsningsform vid föräldramöten.
 - Arbeta med fadderklasser där skolarbetet visas och redovisas för faddrar, äldre elever leder lekar med yngre osv.
 - Gemenskap fortsätter att utvecklas under idrotts- och friluftsdagar. En sådan dag per termin planeras och vid dagarna premieras särskilt ”fair play”- insatser.
 - Ett tillfälle per termin med föreläsning erbjuds till vårdnadshavare. Teman kan vara Npf, Ungas psykiska hälsa, Polisens arbete mm.
 - Fritidshemmet ges ansvar att utveckla raster mm utifrån SISU- utbildningarna.
 - Elevhälsans personal medverkar vid behov och i samverkan med skolans personal i arbetet kring elever som antingen utsatts för eller utsätter andra för kränkningar eller som på annat sätt berör elevernas hälsa, trygghet och trivsel.
-
- **Uppföljningsmetoder**
 - Vardagliga samtal i klasserna för att fånga deras uppfattning om värdegrundsarbete.
 - Elevenkäten genomförs även fortsatt för alla grundskoleelever.
 - Klassråd och skolråd fortsätter att regelbundet utvärdera förekomsten av och arbetet mot kränkningar
 - APT och Elevhälsan fortsätter regelbundet att utvärdera förekomsten av och arbetet mot kränkningar, t ex med deluppföljning av arbetet efter en termin.
 - Fritidsverksamheten tar regelbundet upp värdegrundsarbetet på sina planeringsmöten.
 - Två utvärderingar görs under läsåret, höst och vår, kring hur eleverna upplevt värdegrundsarbetet i sin klass och på skolan som helhet.
 - Rektors klassrumsbesök och andra uppföljningar i klasserna har fokus på värdegrundsarbetet.

Bilaga 1

Rutiner vid handläggning för att uppmärksamma, åtgärda och följa upp upprepad kränkande behandling eller trakasserier mellan elever

- Någon i personalen får kännedom om misstänkt kränkande behandling eller trakasserier som återkommer. Ansvarig mentor för eleven som utsatt annan elev dokumenterar händelserna i samverkan med mentor för eleven som varit utsatt i ärendet.
- Rektor informeras om ärendet för fortsatt utredning och beslut om hur ärendet ska bedrivas vidare samt om information till Elevhälsoteamet ska ges.
- Samtal med berörda elever genomförs utan att de har kontakt med varandra. Samtalen genomförs alltid tillsammans med två vuxna.
- Hemmen till samtliga inblandade kontaktas.
- Enskilda uppföljningssamtal med den utsatte och de som utfört handlingen genomförs nästa skoldag.
- De som utfört handlingarna står under extra observation de närmaste veckorna.
- Efter en vecka genomförs uppföljningssamtal och därefter enligt överenskommen tidsplan.
- De inblandades föräldrar informeras kontinuerligt.
- En nära dialog skall alltid föras mellan klassläraren, rektor och vid behov representant ur Elevhälsan.
- Rektor fattar beslut om det aktuella ärendet om misstänkt kränkning eller diskriminering kan avslutas.

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap

Aktiva åtgärder 6§

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7§ och 8§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling 7§

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling 8§

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det

kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling 9§ och 11§

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling 10§

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektor. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Bevisbörda 14§

Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Påpekande till 14§: Detta innebär att huvudmannens bevisbörda att kränkning inte har skett, inte gäller för kränkningar elever emellan. Då är det i stället huvudmannens skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder som prövas.

Bilaga 2 Bäckeskolans plan för fadderverksamhet

Så här jobbar vi på Bäckeskolan med fadderverksamhet

Målet med verksamheten är att skapa trygghet, utveckla sociala relationer, empati, visa hänsyn och respekt.

Målet kopplas till Lgr 22 kap 1

“Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen i skolan utsätts för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller annan kränkande behandling”.

“Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära”

Följande klasser träffas i fadderverksamhet:

F-3-6

1-4

2-5

Klasserna genomför minst två träffar per termin.

- Klass 1-4 och 2-5 ansvarar för att bjuda in till var sin träff/termin.
- Åk 6 bjuder in åk 3 till en fadderträff före v.44 på höstterminen.

Åk 6 har sedan ett uppehåll fram till jullovet på grund av muntliga nationella prov.

Förskoleklassen behöver lägga tid på rutiner och forma den nya gruppen fram till v.44 och börjar därför delta i fadderverksamheten från och med v.45.

- Åk 3 bjuder in förskoleklassen till en träff före jul.
- Under vårterminens första del planerar åk 6 och förskoleklassen en gemensam träff.
- Under andra delen av terminen ansvarar förskoleklassen för att det bli en träff tillsammans med åk 3.